

Mérnökhallgatók tanulási motivációs tényezői

Dr. Tomory Ibolya

Óbudai Egyetem KVK-TMPK

A kutatás

Mit? A kutatás célja a műszaki képzésben résztvevő hallgatók tanulási motivációs háttérének vizsgálata. A gyakori befolyásoló, meghatározó tényezők és összefüggések azonosítása, a motiváció összetevőinek változása az életkörülményekkel, feltételekkel, életkorral.

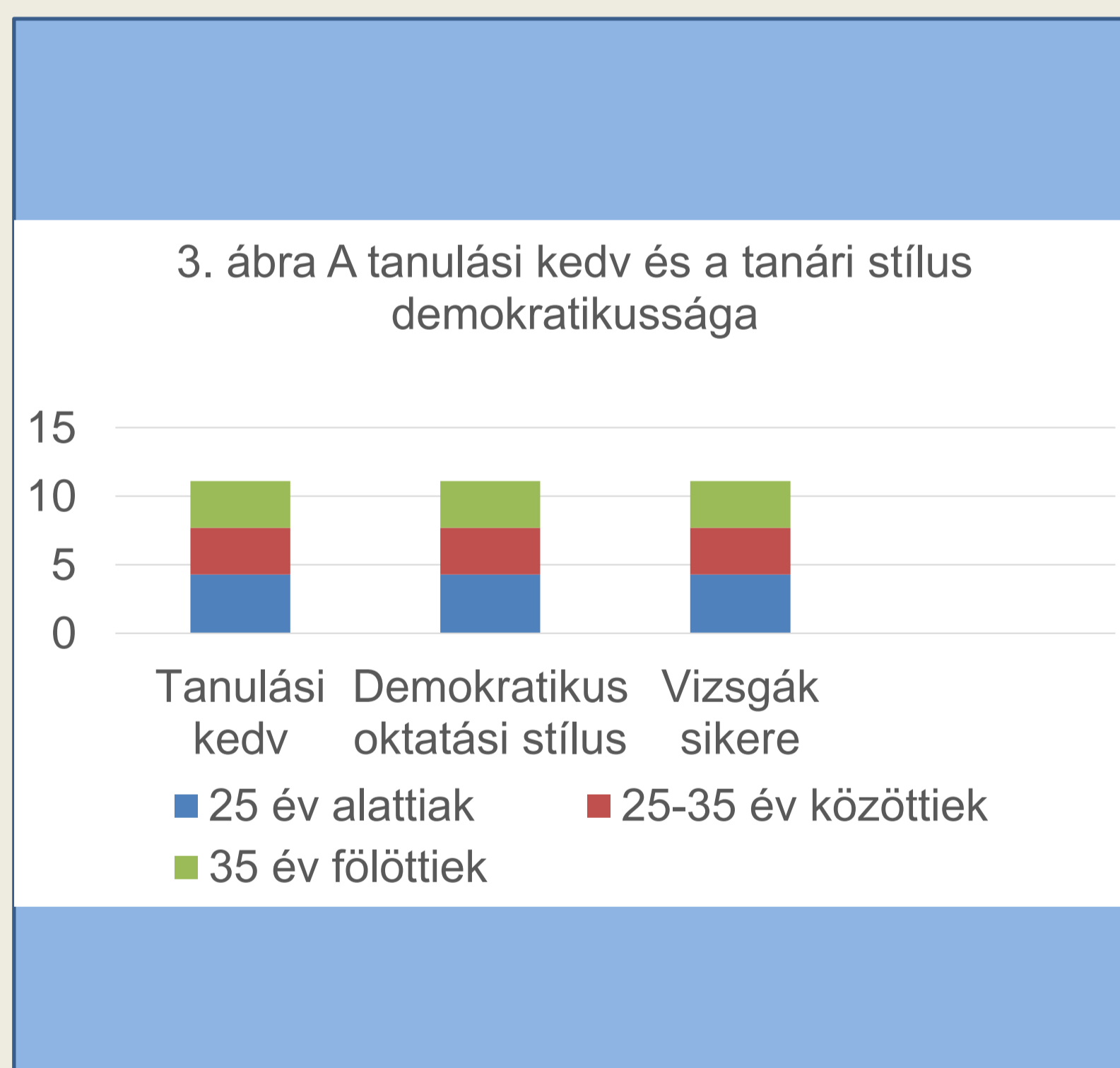
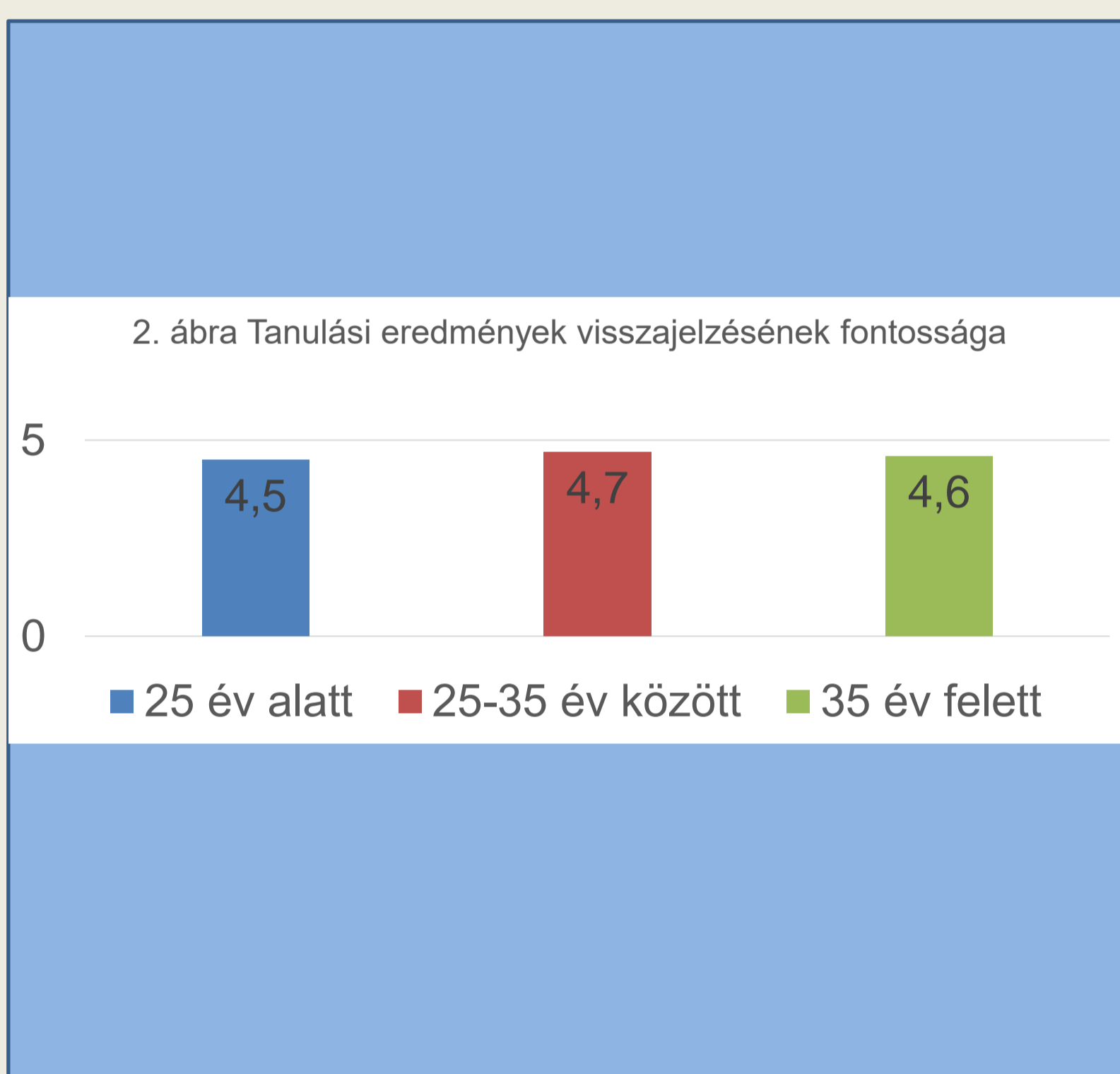
Miért? A tanulási kedv, a motiváció alacsony szintje a lemorzsolódás egyik előidézője, mert minimális célokat, megelégedést az éppen elégséggel és/vagy sikertelen teljesítést eredményez. Az összetevők erősségének, változásának vizsgálata hasznos a változások tervezéséhez.

Mikor? 2015 szeptember – 2020 március

Hol? Óbudai Egyetem különböző képzési formában résztvevő mérnök/mérnökstanár hallgatói között, összesen 423 fő, 25 év alattiak, 25 és 35 év közöttiek, 35 év felettek

Hogyan? Anonim kérdőív kitöltésével, zárt kérdések, néhány nyitott kérdés.

Fő kérdések	Hipotézisek
A motiváció változása a különböző korosztályoknál	A különböző motivációk előtérbe/háttérbe kerülnek az életkor változásával
A tanulásról szóló visszajelzések hatásai	A visszajelzés hiánya motivációvesztéssel jár
Az oktatási módszerek és a tanítási stílus hatása	A demokratikus stílus és több módszer hatására nő a motiváció és vizsgák sikere

Összegzés, következtetés

Az adatokból megállapítható, hogy néhány motivációs tényező az életkorral átrendeződik, a legfontosabbnak tartott motívumok azonban hasonlóak minden korosztálynál. Az anyagi szempontok és karrier teremtés dominál fiatal korban, a tudás igénye viszont erősödik idősebb korra. Ez számomra meglepő volt, mert az ellenkezőjéről voltam meggyőződve. Ez egyfelől összefügghet a presztízs-növeléssel, másfelől az érdeklődésre épülő tanulási vágygal felnőtteknél. Alátámasztja Kispálné Horváth Mária vizsgálata (2007), miszerint a tanulmányi eredmények átlaga nem romlik az életkor előrehaladtával.

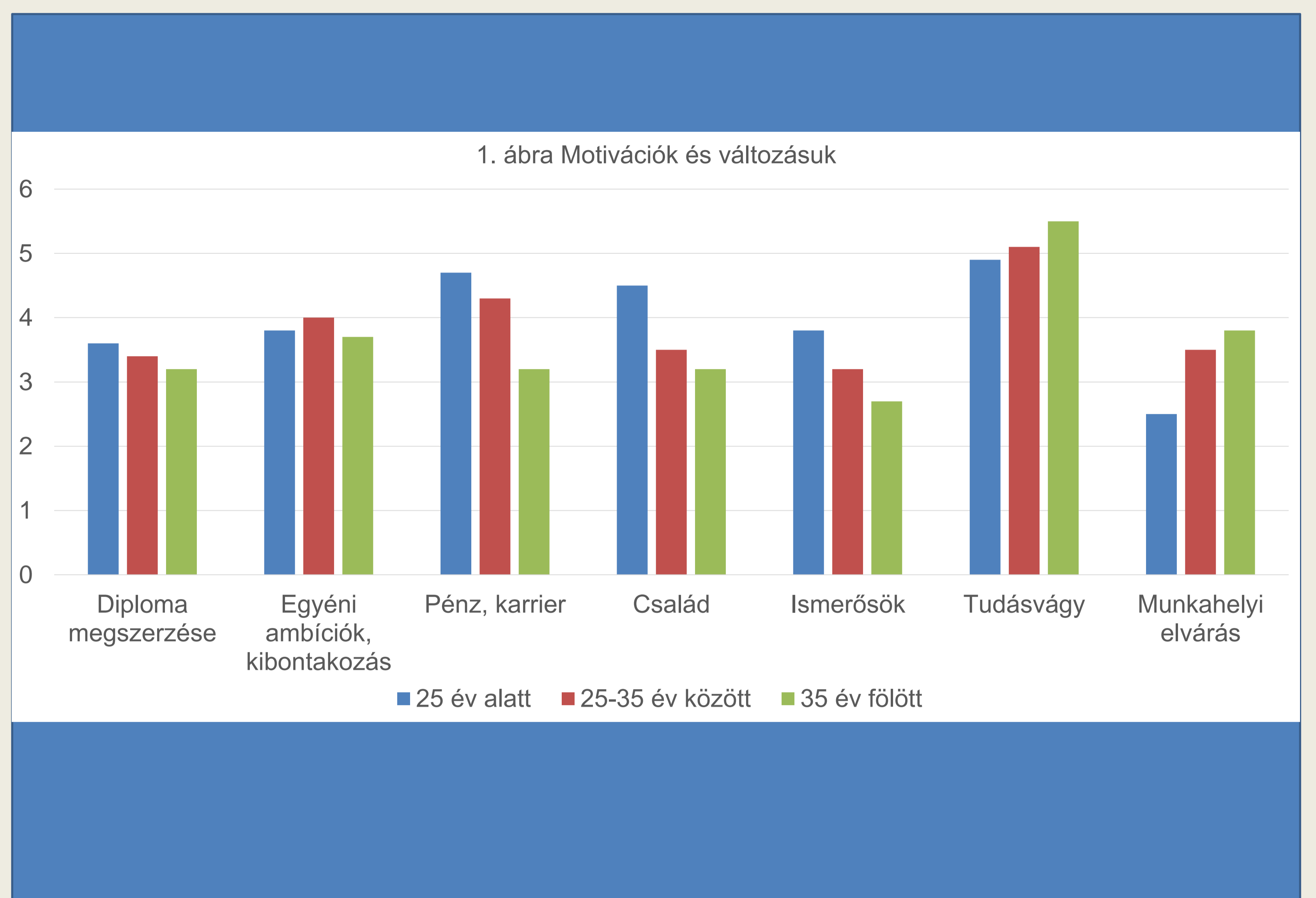
Az egyes oktatási elemek motivációs hatásából arra következtethetünk, hogy a sikertelen tanulás, a motivátlanság okait fel kell deríteni, de a tanári hozzáállás pozitív irányú változása, a módszertár bővítése és új módszerek alkalmazása is szükséges. Ezért az oktatók részéről szükséges a többoldalú megújulás, saját szerepük újra értelmezése, és a motivációs technikaként alkalmazható demokratikus hangnem, illetve módszertani változatosság gyakorlása.

Irodalomjegyzék:

Csibi Mónika (2006): A tanulási motiváció pszichoszociális tényezői. Magyar Pedagógia 106. évf. 4. szám, 313-327.o.

Kispálné Horváth Mária (2007): A felnőttek tanulási jellemzői I.-II., In: Új Pedagógiai Szemle 2007 október

Fejes József Balázs (2015): Célok és motiváció. Tanulási motiváció a célorientációs elmélet alapján. Gondolat, Budapest

Eredmények 1.

A motiváció változása:

- Az 1. ábra értékeiből megállapítható, hogy a családi befolyásolás a kor emelkedésével csökken. A 25 év alatti korosztálynál magasabb a családi befolyásolás átlaga, a mezőny elején foglal helyet, a 25-35 év közöttieké viszonylag magas, a 35 év fölöttiek pedig alacsony motivációs erőként jelölnek.
- A közeli ismerősök a legkevésbé a 35 év fölöttieket motiválják, leginkább a 25 év alattiakat, de a feltételezésemmel ellentétben nem annyira, mint a család, a 25-35 év közöttieket közepesen, ami szintén ellentétes azzal az elvárással, hogy őket mér erősen befolyásolja ismerősek, barátai véleménye.
- A pénz és karrier szerepe legfiatalabb korosztálynál még magas értéket kap, és a 25-35 év közöttiek számára is hasonlóan vonzó a pozíció és az anyagioldali (csak kicsivel mögötte az érték), míg a 35 év felettieket ez már kevésbé motiválja.
- Utóbbiaknál legerősebb viszont a munkahelyi elvárás hatása, ez fontos a középső, többnyire már dolgozó korúak számára is, a legfiatalabbaknál azonban alacsony értéket kap.

Mindez nyilván következhet a korosztályi jellemzőkből, amelyek összefüggenek a családi állapottal és egzisztenciával, az idősebb korosztály már rendezettebb anyagi körülményeivel.

Az ismeretek és tudás szempontjából nézve mindhárom korosztálynál igen magasra értékelik a tudás megszerzését, a tudásvágy a legértékesebb motivációs összetevő, első helyen szerepel. Növekedés látható a kor növekedésével.

Az érvényesülés és tudás, mint összekapcsolódó tényezők mindhárom korosztálynál szintén elől járnak, hasonlóan fontosak az egyéni ambíciók.

Eredmények 2.

A 2. ábra (balra) összegzi a válaszokat a kérdésre, hogy mennyire fontos a tanároktól kapott visszajelzés az évközi feladatokról, és vizsgák eredményéről. Az elsők között gondolják fontosnak a motivációra nézve. Következésképpen több visszajelzést igényelnének. Ez megerősíti azt a hipotézist, hogy a visszajelzés hiánya motiváció veszteséssel járhat.

A 3. ábra (balra) A tanulási kedv és a tanári stílus demokratikusságának összefüggést ábrázolja. Átlaga megerősíti azt a hipotézist, miszerint a demokratikus oktatási-nevelési stílus, az elfogadó, az interaktív léggör hatására magasabb lesz a tanulók motivációs szintje, és ezzel együtt a vizsgák sikere.

Az alábbi 4. ábra azt mutatja, hogy oktatási stílus és az alkalmazott módszerek hatása a legmagasabb a tanulók tanulási kedvére, szinte egyöntetűen minden korosztály magas összefüggést jelez.

Ezt követi az oktató tudása, majd a technikai eszközök alkalmazása. A tudást magasabbra értékelik, de szintén hasonlóan, legkevésbé a középső csoport, kicsivel többre a 35 év felettek.

Megnézve egy ezzel összefüggőnek vélt elemet, a tanulásról adott visszajelzés értékelését, arra a következtetésre jutunk, hogy az oktatói attitűd szerte-ágszóan hat. A nyitott mondatokkal ki is fejezik, hogy a kevésbé demokratikus léggörben a visszajelzések is elmaradnak vagy túlságosan egyoldalú, számszerűsített formában valósul meg.

